

Євген Володимирович Першиков: «Я відбувся як юрист і про це не жалкую»

Секретаря другої судової палати ВГСУ, заслуженого юриста України Євгена Першикова знають як досвідченого суддю господарської юстиції, тому його поважають колеги та правники. Щоправда, мало хто з них знає, що він у вільний від роботи час цікавиться мистецтвом, а в молодості взагалі мріяв працювати в кіностудії. Про це та багато іншого Євген Володимирович розповів нам в інтерв'ю, значна частина якого присвячена спогадам та людям з його минулого.

– Шановний Євгене Володимировичу, розкажіть, будь ласка, чому Ви свого часу вирішили стати суддею господарського суду?

– Після закінчення Харківського юридичного інституту я був направлений на роботу до Прокуратури Київської області, але виникла проблема з моїм працевлаштуванням, тому я пішов до Міністерства юстиції, де мені запропонували посаду юриста в органах місцевої влади із зарахуванням моєї кандидатури до резерву суддів. Однак цього не відбулося, оскільки Прокуратура УРСР не надала мені відкріплення, і я залишився в прокуратурі Київської області на посаді стажера Прокуратури Броварського району, а потім Прокуратури Києво-Святошинського району. В останній прокуратурі я пропрацював більше восьми років, де часто приходилося брати участь у розгляді цивільних та кримінальних справ.

Під час роботи на посаді секретаря Києво-Святошинського райвиконкому я мав можливість вивчити питання господарської діяльності підприємств. У той час зароджувався кооперативний рух. Мені як секретарю необхідно було готувати питання щодо затвердження статутів кооперативів, а через деякий час почалося створення малих підприємств, яким також затверджували статuti. Це надало мені певного досвіду у сфері господарської діяльності.

Крім того, я займався загальним наглядом, як у прокуратурі Києво-Святошинського району, так і в Південно-Західній транспортній прокуратурі, де доводилося вивчати господарські правовідносини. Мабуть, найбільше на мене вплинуло те, що я пройшов школу Генеральної прокуратури України у відділі з питань участі прокурорів в арбітражному судочинстві, який було створено у зв'язку з прийняттям Закону «Про арбітражний суд» та Арбітражного процесуального кодексу.

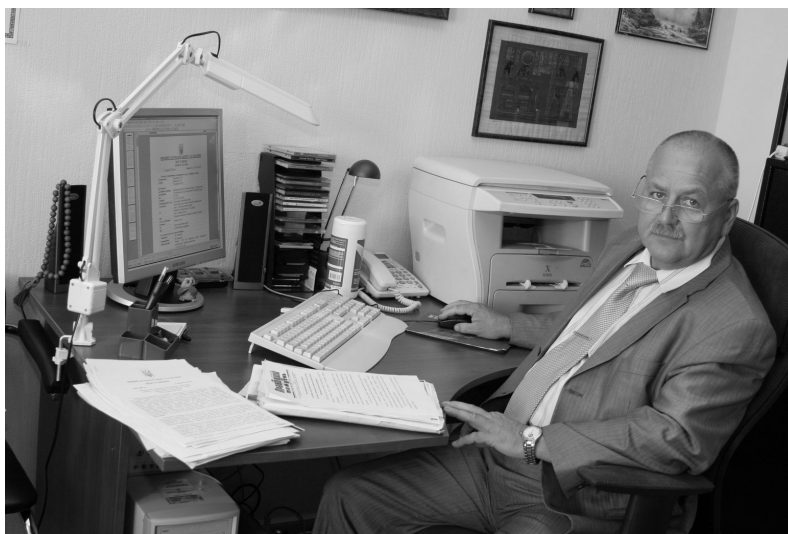
У грудні 1993 року мене обрали суддею Вищого арбітражного суду України, який було перетворено у процесі малої судової реформи на Вищий господарський суд України.

– Чи зустрічалися на Вашому професійному шляху люди, яких Ви можете назвати своїми наставниками та вчителями у суддівській професії?

– Люди, яких я вважаю своїми вчителями, це – мій класний керівник у 9–10 класі Ворзельської середньої школи Емма Михайлівна Монастирська, вчитель біології – Юлія Володимирівна Білецька та вчитель фізики – Віталій Кирилович Іщенко. Вони мене навчили сумлінно працювати, ставитися із повагою до людей, виконувати належним чином свої обов'язки.

Начальник управління Генеральної прокуратури України Борисенко Віктор Степанович за два роки роботи навчив мене розуміти процес та участь сторін у судових засіданнях, а також умінню обстоювати свої правові позиції.

У господарському судочинстві моїми наставниками були Голова ВГСУ Д. М. Притика, заступник голови ВГСУ А. Й. Осетинський та мої колеги Т. А. Новікова, В. Є. Овечкін та багато інших.

– **Якими якостями, на Ваш погляд, повинен володіти суддя господарської юстиції?**

– Насамперед він повинен бути доброзичливим до учасників судового процесу та мати витримку. Основне для кожного судді – це право прийняти рішення, яке може публічно критикуватися, право на прийняття непопулярного рішення, яке громадськістю може бути не сприйняте, але воно має бути прийняте на підставі достатніх доказів та відповідати чинному законодавству.

Суддя господарського суду повинен враховувати те, що рішення приймається стосовно колективів підприємств, підприємців, які створюють робочі місця, а обіг коштів та матеріальних цінностей в господарських відносинах має бути швидким, тому справи необхідно розглядати в найкоротший термін.

– **Чи збереглися у Вас спогади про справи та судові рішення, які Вам довелося як судді слухати та ухвалювати вперше?**

– На початку моєї роботи суддею арбітражного суду кожна справа для мене була новизною певних правовідносин: у сфері приватизації, оренди тощо. Пізніше я почав розглядати спори щодо оподаткування суб'єктів господарювання, дотримання конкурентного законодавства.

На мою думку, для кожного судді справа, яка надійшла до нього, є першою, тому що в цій справі вирішується доля суб'єктів господарювання, які чекають на справедливий суд.

– **Чи вдалося Вам поєднати суддівську кар'єру з викладацькою?**

– Я працював у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на посаді асистента кафедри цивільного права в 1995–1996 роках. У Хмельницькому інституті регіонального управління і права на посаді доцента у 1995–2000 роках викладав спецкурси з господарського права та арбітражного і господарського процесів. Потім у Соломонівському університеті, Київському університеті права та Інституті права ім. Князя Володимира – Міжнародній академії управління персоналом читав на юридичному факультеті спецкурс з господарського права та арбітражного і господарського процесів.

– **Чи заради суддівської кар'єри не довелося приносити в жертву особисте життя?**

– Я не належу до людей, які заради кар'єри погоджуються втрачати все. На мою думку, особисте життя – це амфора, до якої можуть доторкатися лише дуже близькі люди. Особисте – це моя сім'я, діти, дружина. Заради кар'єри їх губити не хочеться.

– **Як Ви вважаєте, жінкам-суддям складніше, ніж чоловікам, досягти успіху в суддівській професії? Якщо так, то чому?**

– На мою думку, труднощі є однаковими як для чоловіків, так і жінок. У складі другої судової палати ВГСУ більше жінок, ніж чоловіків. Заступником секретаря другої палати є жін-

ка – Тетяна Борисівна Данилова, а секретарем третьої палати ВГСУ – Анастасія Олексіївна Заріцька.

– **Чи відчували Ви на собі тиск з боку учасників судових спорів, керівництва суду, правоохоронців або держпосадовців?**

– Тиску, як такого, що змушує прийняти незаконне рішення, не доводилося відчувати. Щодо прохань прийняти рішення на користь одного з учасників процесу, то вони були, але я завжди відповідав на це, що можу прийняти лише законне рішення на підставі встановлених обставин у справі та відповідно до чинного законодавства. Після таких розмов до мене більше не звертаються.

– **Яке у Вас ставлення до представників ЗМІ, що висвітлюють діяльність судової влади в Україні?**

– Знаю, що в ЗМІ існує достатньо своїх проблем. Однак має бути відповідальність преси за подання матеріалів та їх достовірність. З 2000 року я часто публікувався у газетах і зіткнувся із неправдивим поданням матеріалів за моїм підписом, а тому з такими виданнями більше не співпрацюю.

Крім того, вважаю недоречним висвітлювати у ЗМІ питання судового процесу, коли справа ще розглядається. Треба, щоб писали юристи-практики з урахуванням свого досвіду. Хотілося б читати більше позитивного стосовно суддів. Не можливо весь час писати про них негатив та заявляти, що вони підривають державну безпеку тощо.

– **Чи є у Вас хобі?**

– Дуже подобається займатися городництвом. Хоча в мене дуже мало вільного часу. Якщо він з'являється, то із задоволенням відвідую концерти, театри, але, на жаль, не завжди отримуєш задоволення від концертів, тому що у нас на естраді дуже багато «фанері».

– **Які книжки, крім фахових, Ви читаете?**

– Дуже люблю поезію Тараса Шевченка, часто перечитую «Кобзаря».

– **Якби Ви не стали суддею, то, скажімо, ким би Ви могли та хотіли працювати?**

– За своє життя я працював кіномеханіком та мріяв працювати на кіностудії, але мрія не збулася. Після закінчення Харківського юридичного інституту працював у прокуратурі: від районної до Генеральної прокуратури України, був секретарем райвиконкому. Я відбувся як юрист, коли став суддею, і про це не жалкую.

Розмовляла Олександра Шутко